

מסורת הש"ס

(א) ביה ורד, (ב) פסחם לה.
(ג) מוספחם פיד היו,
(ד) לפיל לה, (ה) מוספחם פיד
היה, (ו) (לפיל ט. ושיג),
(ז) (דברים ח, ט) (פ' ביה
סמן ח ונפגיו טס),
(ח) (חולין קר. ופ"ט נגדריה
ושימ).

הגהות הב"ח

קָטַל כָּל שָׂוֹא. לַעֲשֹׂה דְבוּרֹתָי מִחוּץ
 הַמִּצֵּיץ וְיָד לֹא לֹא מִצִּיץ עֲלֵיהֶם בְּיָד
 דְּוֹן. פִּי: כְּמַעֲשֵׂה קִדְרֵם. בְּרִכֵּה
 לֵה עַל הַמַּחֲמֵה כִּי: וְאוּרֹו לֹא מַעֲשֵׂה
 קִדְרֵם. דָּקָּא מִפְּתֵה יָמֵם מְכַלֵּם מַעֲשֵׂה
 קִדְרֵם לְבִרְכָּה אַחֲרָת: אֵלֹו כִּי מַעֲשֵׂה
 קִדְרֵם. לְעֵנִין בְּרִכֵּה: חִילָקָא טְרִימֵם
 וְרִיז וְעִרְפָּן. מִפְּרָשׁ לֵהוּ בְּמוֹעֵד קָטָן (א)
 (פִּי ג'): חִילָקָא. חֲטִי דִמְתַּכְרִי
 בְּחִילָקָא חֲדָל לִתְרִי: טְרִימֵם. חֲדָל
 לִתְלֵם: וְרִיז. חֲדָל לִלְרַעַע: עִרְפָּן.
 חֲדָל לִתְמַשֵּׁ: הָא מִנִּי. הֵךְ מִתְנִיתָ
 דְּקָטָן אֲזִיחַ מִתְמַשֵּׂה קִדְרֵם רִבִּי יִתְנָן
 כִּי טְרִי: הָא אֵלֹו בְּרֵנָן לֹא וּבִרְכָּנָן לֹא
 וּבִסְפִיחֵי הִי. וְלִיגֵי וּלְכַתְּמֵם וּלְחִלּוּת
 גְּדוּלוֹת הָא: כִּדְוּסָם. כְּמוֹת שָׂהִי:
 אַפְשָׁה וּבְשָׁלָה. לְאַחֵר שְׂאִפְשָׁה בְּחִטּוֹר
 וּבְשָׂהִי לִחַם חֲזוֹר וּבְשָׁלָה בְּחִיטּוֹ:
 כִּדְוּסָם מִחִיטּוֹ. חִיטּוֹ. שָׂהִי מִחִיטּוֹ

גליון הש"ס

(דף מד.) מפרש לה: **אלא לאו רבנן**
סיא. וקמי' במ"מ ומיזבחה דרב
ושמואל: **הא רבי יהודה כו.** הא
דקמי' בורא מיני זרעים ר' יהודה
הא דקמי' לכל מין ומין מעין ברכתו
דמפרש לקמן בפירקין (דף טז.)
אליהם הלכך לירקות בורא מיני
דשמים לחטין דחצית מינה בורא

מוסף תוספות

וְתִן מִפֶּיךָ בְּרַחֲמֶיךָ: וְגַם כְּלוֹם. כְּלוֹם
אֵין טַעַם מִבְּרִיכוֹת פִּירוֹת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
וְגַם כְּלוֹם אֵלֶּה בּוֹרֵא נִפְשוֹת רַבּוֹת
כָּל חַדִּי לֵדֵעִיהֶם מִשְׁנַעַת הַמִּינִין:
כֹּסֶפֶת. הֵם תַּמְרִים (ו) וְהֵם דֶּשֶׁ
הָאֹמֶר בְּשַׁנַּעַת הַמִּינִין" שְׁהִדַּשׁ
זֶה מִן הַתַּמְרִים: קֶסֶף וְכִידָה.
לְהַחֲרִיב: מִשְׁמֶה. שֶׁל רִ"ג:

לעזי רש"י

מברך עליו ב"פ האדמה פחנ

רבינו חננאל

מִן הָאָרֶץ וְשֵׁשׁ מִכֹּחַ בְּעִי
תְּיֹחֲבֹא: אָמַר מֶר הַכֹּסֶס אֵת
בּוֹרָא מִיָּנִי וְרָעִים אֵל קִישֵׁי
בּוֹרָא פְּרִי הָאֲרָמָה ר' יְהוּדָה
אֵת הָאוֹרִי מִבְּרַךְ עָלָיו בּוֹרָא פִּי
קִימוֹת בְּתַחֲלָה מִבְּרַךְ עָלָיו בּוֹ
וְהִתְנִי' לִבְסוֹף וְלֹא כָּלֹם אֲמַר
וְהוֹכֵחַ כָּל שֶׁהוּא מִשְׁבַּע
אוֹמְרִים בְּרַכְּהוּ אַחַת מַעַן שֶׁלֹּ
כַּעֲלִיָּה בִּירִיחוֹ וְהִבְיֹא לִפְנֵינוּ
ר' עֲקִיבָא לְבַרְדִּי קֶץ וְכֵן
רַבִּן גַּמְלִיאֵל עֲקִיבָא עַד מֵתִי
אֵע"פ שֶׁאַתָּה אוֹמֵר כֵּן וְחִבֵּ
הִלְכָה כְּרִבִּים רַבִּי יְהוּדָה

כיצד מברכין פרק שישי ברכות

ינא בעינ דליהי מחמשת
ממי מזווח: אורו. מ"ל:
מנרכין על מעשה קדרה
שלהי פרקין (דף מד.) מפ'

קמ"ל כל שיש בו ואי אשמעינן כל שיש בו
היה אמינא כל שיש בו חמשת המינים אין
אבל אורו ודוחן לא משום דע"י תערובת
אבל איתיה בעיניה נימא אפילו אורו ודוחן
ננימא מברכין עליו כורא מיני מזוונות קמ"ל כל
משום חמשת המינים אורו דמברכין עליו
כבורא מיני מזוונות לאפוקי אורו ודוחן דאפילו
איתיה בעיניה לא מברכין כורא מיני מזוונות
ואורו (ודוחן) לא מברכין כורא מיני מזוונות
והתנאי הכיאר לפניו פת אורו ופת דוחן מברך
עליו תחלה וסוף כמעשה קדרה ורבא מעשה
הקדרה מניא בתחלה מברך עליו ונימא מ"מ

ולבסוף מברך עליו ברכה אחת מעין שלש כמעשה קדרה ולא כמעשה קדרה רמברכין עליו תחלה וסוף ולא כמעשה קדרה ראינו במעשה קדרה בתחלה בורא מזונות ולבסוף ברכה אחת מעין ג' ואילו הכא בתחלה מברך עליו שהכל נהיה בדברו ולבסוף בורא נפשות רבות וחסרונן על כל ממה שברא ואורו לאו מעשה קדרה הוא והנהניא אלו הן מעשה קדרה חילקא טרגים⁽⁶⁾ פולת⁽⁷⁾ וריו וערסן ואורו הא מני רבי יוחנן בן

[illegible]

עליה ברכה אחת מעין ג' ויחוסם את האור
אפאו ובשלו אף על פי שהפרוסות קיימות
מוזונות ולספוף מברך עליו ברכה אחת מעין
ז' היא דאמר אורו מין דגן הוא המוציא לחם
ז' אלא לאו רבנן היא ותויבתא דרב ושמואל
ז' חסטה מברך עליה בורא פרי האדמה והתניא
ז' "יהודה הוא רבנן דתנן יעיל יקות ו" אומר
ז' אומר בורא מיני דשאים; אמר מר הכוסס
ז' האדמה טחנו אפאו ובשלו אע"פ שהפרוסות
ז' מיני מזונות ולספוף ברכה אחת מעין שלש
ז' ב ששת לא קשיא ר"ג והא רבנן דתניא
ז' מינים רבן גמליאל אומר שלש ברכות וחכמים
ז' ומעשה ברכן גמליאל והוקנים שהיו מסובין
ז' כותבות ואכלו ונתן רבן גמליאל רשות
ז' עקיבא ברכה אחת מעין שלש אמר ליה
ז' תה מכנים ראשך בין המחלוקת א"ל רבינו
ז' אומרים כן למדתנו רבינו יחיד ורבים
ז' וומר ושמו כל שהוא שבועת המינים
ז' ולא

ואכלית סלת מן יומא וכו': **בגין** ר"ג רשות דר' עקיבא
 ודאין מומינן על הפירות ו"ל דר"ג היה סבור שהיה מצו
 "לן מומינן על הפירות ואחרים המסוכנין ברכו כל אחד
 "לן בדרכה טעונה כוס א"כ (ו) ומומין לעולם
 "ל טועם כדרך לברך פסח ואחריו ו"ל אין לדבר סוף וי"ל
 "לם ליה לר"ג לברך אחת מהם שלש בשום מהום: וי"ל

לז. ה. כמו לחם ומים שאי אפשר בלא
דא להחיות בהם נפש כל חי כלומר
א בראש יכולין העולם לחיות בלא הם
ממא כמו תפוחים וכיוצא בהן ומקיים
ברוך חי העולמים וצירושלמי ברוך
אתה ה' חי העולמים:

אם הפרומות קיימות. יש מפרשים
דהיינו כשהלחם אינו שריר
במים כ"כ שאם יקח הפרוסה שלא
שעבר: רש"י פ"ה אורח מ"א.
יש מפרשים ר"ח ולהאי פירוש יש
לפרש דדון היינו מ"ל:
תיובא דרב רשומא. בלח
אכל אדון לא הו

מיוצמא ואפער דהוי הלכמא כותייהו
ולא מזכרין עליה בורא מיני מזונות:
הבוטם חטה צרך לברך עליה
בורא פרי האדמה.

מוסף רש"י

שׁוּר לַעֲשׂוֹת קוֹדֶשׁ וּבִלְבָּד
 שָׁלַח יָדָיו. וַיִּשְׁלַח סוֹדָם
 לְקֶטֶץ כָּף הַתְּעֵלָה (בַּחֲסֹד)
 וְהָאֵל הַזֶּה חָסֵד וְעָנָן וְהָאֵל
 הַזֶּה חֲמִידָה וְשֵׁם הָאֵל בְּקִרְיָה
 מְחַיֵּה מֵתִים שְׁלֹקֵת כִּכֵּר אֶל
 לִבְחַלְהָ לֵּאמֹר שׁוּר לֵאמֹר שׁוּר
 דִּי לְקוֹסֵם (וְעוֹשֵׂה נִסִּים)
 שִׁטְטֵיט לֵב רַבְּרָן. שׁוּר
 שׁוּר כִּי מִי וְהֵן שׁוּר
 אֶל כִּי גַבִּי הַשִּׁטְטֵיט. שׁוּר
 שׁוּר כִּי אֶרֶץ שׁוּר כִּי גַבִּי
 שׁוּר (וְעוֹשֵׂה נִסִּים) מְחַלְלִי
 וְעוֹרֵלָה. שׁוּר כִּינֵּן מֵתִים
 הַמְחַיֵּה קוֹנֵן כֶּתֶם כִּי שֵׁם
 כִּינֵּן מִסְתֵּה אֲדָרִי שׁוּר
 דִּקְוֶה (וְעוֹשֵׂה נִסִּים) אֲדָרִי.
 מִשׁוֹם עוֹרֵלָה. דָּלָה הוּא כִּינֵן
 אֶלָּא שֶׁ מִינֵי הַשִּׁטְטֵיט. הַחֲסִיד
 נִדְבָּעוּ מִשׁוֹר לִינִי

[illegible][illegible]

שנאכל כמות שהוא חי, ולא
משום ניעולי נכרים, דענית
טעם לפגם, ומדקאמר אין
כו משום ניעולי נכרים ש"מ
דרך ארכלמו כשהוא חי (שם).
עד כאן ש"י"ר לעמוד פוסם.
אורז ודוחן. מיני קטניות
הן (ר"ה ג') אורז דומה
לחמץ דעני מילוי.

חציצה

לה שלא מדרשה קר טיטס (1971 ע. 10).